

**VYCPÁVAČ
ZVÍŘAT**

JAROSŁAW GRZĘDOWICZ

TRIFID

Přeložil Robert Pilch.

Jarosław Grzędowicz
Vycpávač zvířat

*Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována
ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.*

Wypychacz zwierząt

Copyright © by Jarosław Grzędowicz

All rights reserved.

Translation © Robert Pilch, 2014

Cover © Elena Moiseeva | Dreamstime.com

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2014

ISBN 978-80-7387-777-4

Stanislav Juhaňák – TRITON, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

JAROSŁAW GRZĘDOWICZ

**VYCPÁVAČ
ZVÍŘAT**

VYCPÁVAČ ZVÍŘAT

JAROSŁAW GRZĘDOWICZ

Stanislav Juhaňák – TRITON

Koníček tety Konstancie

„Amen,“ zazpíval kněz a mahagonová rakev tety Konstancie se na plátěných popruzích ponořila do země – zlehka jako potápějící se ponorka.

Všechno vypadalo, jak mělo. Starý hřbitůvek, nazeleňalé kamenné náhrobky zahalené mlhou, bezlisté větve stromů, krákání vran a skupinka příbuzných oblečená do černého. Náladu kazilo jen bzučení hudby ze sluchátek na uších mé sestřenice a nenávistné pohledy ostatních smutečních hostů. Vypadali, že mají strašlivou chuť pomoci mi spadnout dolů za rakví a potom hrob rychle zasypat a zatančit na něm ptačí tanec.

Na pohřbech starých lidí dochází k zoufalým scénám jen zřídka. Teta žila hodně dlouho. Až do konce zůstala soběstačná a osud ji ušetřil trapných projevů stařecké demence. Nedostavuje se žádné zoufalství, protože smrt někoho jejího věku většinou není překvapivá. Jenže teta vypadala nezníčitelně. Do posledních dnů vedla čilý společenský život. Ještě před pár lety cestovala po světě, až jedné únorové noci náhle tiše a klidně zhasla ve spánku, jako by jí Bůh vypnul proud.

Všichni by to tak chtěli.

Když jsem se ptal lékaře sanitky na příčinu smrti, jen zabručel: „Dvaadevadesát let, co jste asi tak čekal?!“

Od toho okamžiku začal můj život. Opustil jsem bratrstvo lidí bez domova. Konec toulání. Konec cpaní celého života do čtyř čtverečních metrů pokoje v bytě mých rodičů. Ve věku dvaceti osmi let jsem se stal člověkem, který má vlastní střechu nad hlavou. Díky tetě. Rozhodně jsem nebyl jejím nejbližším příbuzným, ale měla mě ráda, zatímco ty ostatní ne. A proto na mě přepsala svůj dům i s vybavením, a ještě zaplatila notáře.

To proto se na konci pohřbu všichni beze slova po skupinkách rozešli domů a na mě se nikdo ani nepodíval.

Ukradl jsem jim tetin dům.

To, jak hodně se změnilo, jsem pochopil teprve ve chvíli, kdy jsem za sebou zavřel dveře na petlici a položil svazek klíčů na komodu. Svých klíčů. Na svou komodu.

Poprvé v životě mám své vlastní dveře.

Dům, ve kterém jsem byl už tisíckrát, teď vypadal cize a divně. Obydlí mě zahalilo tetinou vůní, jejími zvyky a podivinstvím. Nejsem velkým příznivcem starožitností. Nevěřím na poklady ukrývající se v kufrech od věna na půdě. Když listuju starými papíry, kýchám. Nemám vztah k porcelánovým serepetičkám. A teď jsem mezi nimi měl žít.

Nejděsivější věcí byla postel. Postel s rozházeným ložním prádlem, ve kterém zemřela. Nedokázal jsem si do ní lehnout. Ložní prádlo jsem vyhodil, ale moc se tím nezměnilo. Věděl jsem, že vyhodím i samotnou postel. V lednici na talířku ležel nakousnutý krajíc chleba s tvarohem. Tetiny porcelánové zuby nechaly v chlebu stopu ve tvaru pŕlměsíce.

Stůl. Kruhový stoleček, u kterého se setkávala se svými čtyřmi kamarádkami. Sedávaly u čaje, zákusků a zavařeniny a pak, po vyprázdnění další lahve višňového vína, zapálily svíčky, chytily se za ruce a vyvolávaly duchy. V kruhové desce stolu byly už kdysi dávno vyřezány a inkrustovány prapodivné symboly. Uprostřed proplétající se mnohoúhelníky dekorované zvláštními znaky, a kolem nich prstenec s ozdobnými literami uvnitř. Tisíckrát po oné desce klouzal zvláštní talířek, vedený spojenými dlaněmi pěti stařenek, které chtěly hovořit s mrtvými.

Teď už ale zemřely i ony samy. Teta byla nejstarší z nich, ale odešla jako poslední. Konec.

Žádné další sabaty už nebudou.

Teď tu budou ležet tácy s chlebičky, stát láhve a časem i můj notebook. Porcelánové figurky skončí v krabicích a poputují do sklepa stejně jako většina rozpadajících se

okultistických příruček, knih tajných věd, amuletů a skleněných koulí. Plamínky svíček už se nebudou bezdůvodně naklánět ze svislého směru, za záclonami nadouvajícími se neexistujícím vánkem se nemihne Mickiewiczův přízrak. Konec.

Teď tu bydlím já.

Ale stejně jsem se první noci, strávené na nafukovací matraci, kterou jsem koupil v supermarketu, docela bál. V domě panovalo nezvyklé ticho a tma. Někam zmizely všechny zvuky města: houkání klaksonů, šumění pneumatik, skřípání tramvají. Bylo tu jen ticho a důstojné tikání velkých hodin. A také vrzání prken staré podlahy způsobené změnami teploty, klapnutí, se kterým se otevírala zkroucená dvířka skříní, vrzání, s nímž se otevíraly a zavíraly šuplíky.

Věděl jsem, že se to u starého nábytku stává. Vibrace. Změny teplot. Slabé zámky.

Přesto jsem to do svítání skoro nevydržel.

Během několika následujících dní mi veškerý volný čas zabralo zvykání si na dům. Každé ráno jsem zavíral otevřená dvířka a šuplíky, uklízel jsem věci, které zvláštní náhodou spadly v noci na zem. Vynášel jsem pytle se starým oblečením, krabice neuvěřitelně zašlých krámů a kuchyňských potřeb, zaschlých kosmetických přípravků. Navzdory předchozímu rozhodnutí jsem se ale nedotkl ani figurek, ani tarotových karet, ani tlustých svazků o tajemných vědách.

Nějak jsem nemohl.

Začalo to třetí noci, když jsem si myslel, že už jsem si na dům zvykl. Předpokládal jsem, že je to jen noční můra.

Nejdříve přišel zvláštní pocit, jako bych propadl matrací svého nového gauče a zřítíl se kamsi do světelné propasti. Viděl jsem kolem sebe přelévající se světelné tvary, míhaly se v nich tlamy prapodivných, děsivých bytostí, cvakaly na mě čelisti, natahovaly se po mně drápy. A pak jsem najednou stál nahý v obrovské sloupové síni, pod

klenutým stropem, a všechno se černě lesklo jako hlazený čedič. Kolem kroužily poloprůhledné přízraky, vlnící se jako útržky jemného mušelínu. A někde ze stropu nade mnou mi hřmící hlas pokládal otázky.

Divné otázky. Na situaci v Iráku. Na to, co řekl nějaký politik. Jaké je počasí.

Někdy jsem odpověď znal, a někdy ne. Pokud ne, cítil jsem zklamání bytostí, které mě vyslyšely. Ledové, pronikající až do morku kostí, skoro bolestné. Bylo to jako mučení.

Probudil jsem se zalitý potem a okamžitě jsem věděl, že je to jen noční můra. Přesto jsem se další noc bál usnout.

Později jsem pochopil, že to nebyl jen sen.

Když se mi to samé stalo za bílého dne uprostřed kuchyně, nad hrncem s polévkou. Bylo to stejné: strašlivý, bezmocný pád mlhavým neonovým vesmírem a potom výslech v černé sloupové síni. Desítky otázek, chlad podlahy a děs.

Když jsem se vrátil, ležel jsem na kuchyňské podlaze a v hrnci syčely a doutnaly zuhelnatělé zbytky mé polévky, přiškvařené ke dnu a stěnám hrnce.

Samozřejmě mě ze všeho nejdříve napadlo, že jsem se zbláznil. Jenže tomu není tak snadné uvěřit, jak by se mohlo zdát. Kromě těch divných záchvatů halucinací jsem myslel a jednal naprosto vyrovnaným způsobem.

Jednou jsem ale při tom nebyl sám. Navštívila mě jedna dívka. A rozhodně jsme nehráli karty.

Když jsem se probral na podlaze, byla pryč. Nezvedala mi telefony. Nechtěla se mnou mluvit. Teprve po několika dnech jsem ji přinutil, aby mi řekla, co se stalo.

Vytáčela se, vymýšlela si, až nakonec propukla v pláč a s nervózně propletenými, třesoucími se prsty vykoktala celý příběh.

Zmizel jsem. Nejdříve jsem se v její náruči začal stávat mlhavým a nehmotným a pak jsem najednou zmizel. Zůstala sama.

Každý by utekl.

Teprve potom jsem zavolal Adrianovi.

Adrian je jediný skutečný okultista, kterého znám. Mává kyvadélky, bez přestání mluví o energii, entitách a kouzlech. Dlouhá léta jsem ho považoval za neškodného blázna, ale teď už jsem si nebyl tak jistý.

Přijel okamžitě. Tohle bylo něco přesně pro něj, stejně jako pro felčara záhadná africká choroba soužící kamaráda primáře. Bezradně jsem sledoval, jak přechází po mém domě se závažím pohupujícím se na provázku v ruce, jak kreslí křídou na mou podlahu kruhy a písmena zvláštní abecedy. Poslouchal jsem, jak si mumlá pod nosem: „Ta kredenc přímo sálá, co se tady dělo?“, „No, tenhle obraz bych sundal.“, „A co se stalo tady na té podlaze?“.

Sám jsem to chtěl. Čekal jsem na diagnózu. A neměl jsem v úmyslu vysmívat se jí.

„Dům může být posedlý,“ prohlásil nakonec. „Říkal jsi, že tvoje teta byla okultistka. Myslím, že za tu spoustu let si jistě... entity... no, zvykli si tady pobývat duchové. Teď už tu teta není, ale oni se vracejí. Případně je ten, kdo něco chce, tvoje teta.“

Zaujal ho stůl.

„Dokonalý! Poklad! Kde ho sehnala? Když máme tuhle věc, můžeme se něco dozvědět okamžitě.“

Tak se v mém domě zase rozhořely svíčky, ubrus znovu přistál na židli a v obýváku opět nastala doba temna.

Nepoužili jsme tetin talířek. Adrian mi podal jednu ruku a druhou s kyvadélkem natáhl nad střed stolu. Já jsem měl jen sedět s rukama na desce a nepřekážet, ale stejně jsem se cítil jako pitomec.

Netrvalo to ani moc dlouho. Závažíčko se nejdříve začalo kývat, potom sebou škubat do všech směrů, až se nakonec vychýlilo do strany a ukázalo na první písmeno, vyryté na okraji stolu: D. A pak na další a ještě na jedno.

„DOBŘÍ DEN, KRYŠTOFE,“ četl Adrian. Zjezily se mi vlasy. Dala se do mě zima, plamínky se naklonily směrem od stolu. Polkl jsem naprázdno.

„Dobrý den, teto,“ řekl jsem. Ne zrovna chytře, ale zkuste najít někoho, kdo by věděl, jak se v téhle situaci zachovat. „Jak se tam máš, teto?“

„ZPOČÁTKU JSEM SE TROCHU NUDILA,“ recitoval Adrian mechanickým hlasem. „ALE TEĎ UŽ JE DOBŘE. TEĎ VYVOLÁVÁM ŽIVÉ.“

Hodinář a lovec motýlů

Než hospodyně uvaří moji ranní kávu, obstará první nákupy. Jsou věci, které musím mít na stole čerstvé každý den. Rohlíky s mákem a černým kmínem, koblihy a housky od Wentzla, krabičku „egyptských“. Ale taky „Čas“, „Ilustrovaný denní kurýr“ a „Polský deník“.

Rána začínám s tiskem. Nejsou to noviny z mojí doby. Nenačtete v nich slovo „orgasmus“; je to prozatím neprozkoumaný jev a rozhodně je tajný. Neuvidíte dívčí bradavku, odhalené nohy ani hýždě. Nevyskytují se tu ani pojmy „manažer“, „soubor aví“, „hypertext“, „konceptualismus“, ani slovní spojení „vřelé, gayské ovzduší“...

Přelétávám očima po člancích, beze studu odhalujících názory autorů, kteří nevědí, co je to politická korektnost, a zároveň maskují obyčejnou neznalost. Články založené na drbech, svědectvích, informacích předávaných telegrafem nebo telefonem. Baví mě slova jako „referendář“, „vašnosta“ nebo „pršiplášť“, ale už jen trochu. Vzbuzují nanejvýš mírnou shovívavost.

Hledám slova, na která jsem citlivý. Jména, události. Něco, co může znamenat, že se svět chystá ubírat směrem, který znám z historických učebnic.

Za rok nastane září třicátého devátého roku. A přestože vím, že se nic nestane, uvědomuji si, že celou dobu budu hledět na oblohu a očekávat bomby.

*

Měl jsem raději hrát piky, pomyslel si kněz Gorzelski ponuře. A možná taky nepít tolik višňovky. Je to skoro hřích. Asi...

Bryčka rachotila na žulových kočičích hlavách, za stro-
mořadím lip těsně nad linií obzoru měla vzápětí začít še-
divět obloha. Přicházel opožděný podzimní úsvit. Gavrilu
práskl do koní, dusot kopyt zrychlil. Kněz se chvíli pře-
hraboval v kapse pláště, až konečně našel tabatěrku a sir-
ky. Gavrilova široká ramena jako obvykle ve čtvrtek vy-
jadřovala svaté pobouření, vozka se ale neosmělil říct ani
slovo. Kněz zastrčil filtr cigarety mezi vysušené rty a za-
chrastil krabičkou.

A taky jsem neměl jíst tu kachnu, panenka svatá, po-
kračoval mlčky ve výčitkách svědomí. A tolik paštiky...
a taky tu kančí klobásu, a hřibky... a „mysliveckou“, můj
Bože... Kolik jsem toho vypil? Nepočítaje víno, samozřej-
mě, víno je v podstatě biblické. I když jeřabinové asi ne,
zarazil se. Stejně jako arak, slivovice a anglická whisky.
Jeřabinové je důležité pro zdraví, ale obávám se, že jsem
pil i nějaký koňak, protože po večeri přece není možné
nedat si koňak... obzvlášť když je francouzský...

Sirka se správným koncem dotkla škrťátka a otec Josef
vdechl voňavý dým.

Doufám, že jsem se nedopustil nějakých nechutných
nabídek vůči ženám, zneklidněl. Vdova se při loučení ně-
jak zvláště usmívala... Můj Bože, její tělo je tak mdlé,
pomyslel si ustaraně. Moje se tím pádem musí zdát mdlé
dvojnásob. Co jsem jí napovídal?

Tančil jsem...! probral se na okamžik, dotčený děsivou
vzpomínkou. A zpíval jsem kuplety...! Odpusť, pane...

Dosud mlčící Gavrilu si hlasitě odplivl skrz zuby.

Bryčka projížděla těžkou, inkoustově černou tmou po-
sledních minut před úsvitem, mezi stromy se v chuchval-
cích povalovala mlha, kopyta zvučně klapala o dlažbu.

První záblesk šlehl sinalým, acetylenovým světlem
v okamžiku, kdy už nešťastný farář upadal do spánku
ztěžklého výčitkami svědomí. Jako bezhlesý úder blesku
uprostřed prázdných pastvin. Jeden záblesk ostrého
světla přetal cestu pásy stínů a zmizel. Znovu nastala
temnota.

Na horizontu viditelná hlavní ulice v Biernatyči, osvětlená už rok elektrickými lampami a mihotající se jako šňůra světelných korálků, náhle zablikala a zhasla, jako by vesnice zmizela v břiše přízračného leviatana. Zavládla neproniknutelná temnota, zdálo se, že dokonce i hvězdy pohasly. V hluboké, jedolité černi začali sborově výt psi.

„S tou elektřinou jsou jenom potíže,“ odfrkl si Gavriilo a ještě jednou práskl opratěmi. „No! Hyjé!“

Rachotící kopyta zrychlila, ale mnoho toho vidět nebylo. Dvě lucerny se svíčkami visící po stranách bryčky vrhaly asi tolik světla, jako by hořely v sudu s černou kávou. Jejich záře sotva sahala ke kočičím hlavám na cestě a jen zlehka se dotýkala stromů u krajnic.

Už abych byl na faře, pomyslel si kněz. Už abych byl v posteli, dnes už snad nic nevyvedu...

Další záblesk zalil celé okolí rtuřovitým světlem, rozkrájel cestu pruhy stínů a rozlil se po polích.

„Co za ďábla...“ ucedil kněz Josef a zastínil si obličej před tou září.

Ze všeho nejdříve jej napadlo, že se někdo pustil do sváření, nebo kdesi vzplanul nějaký požár. Proč k ránu a uprostřed pustých polí – kdo ví, ale je třeba uznat, že farář nebyl pověřivý člověk.

Na horizontu planul výrazný modrošedý oheň, vytvářející cosi ve tvaru skleněné kopule, v jejímž nitru se mihotaly syčící blesky, olizující její stěny. Přímou uprostřed hořelo světle fialovou září miniaturní slunce.

Bryčka se zastavila.

„Ježišmarjá,“ vykřikl Gavriilo sevřeným hlasem.

Aha, takže nemám delirium, pomyslel si kněz Josef uvážlivě. Protože to vidí i Gavriilo. Takže to musí být trest za nezřízené jedení a pití...

Kopule planula uprostřed pole a osvětlovala celé okolí. Vzduch byl zvláštně kovový jako při bouřce a Gorzelski cítil, jak mu vstávají vlasy na hlavě. Nedokázal to pochopit, ale rozhodně se necítil připravený na zázrak. Ne dnes... ne v polovině cesty mezi večeří u hraběcí rodiny

a hlubokým spánkem na útulné faře. Zdříml by si, odsloužil ranní mši a pak si vzal aspirin a vrátil se do postele. Tohle není dobrá chvíle na zázraky. Ne dnes.

Polokoule ostrého světla zářící uprostřed polí trochu pohasla a uvnitř se objevila klečící lidská postava. Nahý muž, schoulený, s rukama u těla a se skloněnou hlavou. Kolem v rovnoměrném, geometrickém kruhu hořela tráva. Farář zkameněl.

Gavrilo přesně naopak. Ještě jednou zaječel: „Ježíšmarjá!“ seskočil z kozlíku a bez rozmyslu se rozběhl do tmy, bleskově, jako by to nacvičoval celý život. Kněz zůstal sám na sedátku bryčky, v šedavém světle zářícím do noci. Koně zaržáli, zachvácení náhlým strachem.

Josef Gorzelski mohl být trochu přiopilý, mohl stárnout na své farnosti daleko od případné svatosti, mohl trávit čas hraním karet nebo trik-traku u kněžny a nadbíhat ovdovělým paničkám, byl ale nejen obyčejným vesnickým farářem. Především se cítil být polním knězem Dvacáté eskadry motorizovaných hulánů a v této úloze bral své poslání smrtelně vážně. Nikoli ve smyslu zdrženlivosti, skromnosti a zbožné pokory – to mu odjakživa nic neříkalo – ale pokud došlo k nejhoršímu, jeho víra se proměnila v žulovou skálu.

Ztěžka si povzdechl, vstal a otevřel schránku pod sedátkem bryčky. Zvedl odtamtud uzlíček, rozvinul kousek olivově zelené látky a vytáhl z ní trojhranné pouzdro se zakulacenými okraji. Třesoucí se, zimou a alkoholem ztuhlé prsty se chvíli potýkaly s řemenem, než se farář podařilo otevřít víčko na kratší straně krabičky a vytáhnout olejovitě lesklou pistoli s dlouhou hlavní a rukojetí oblou jako madlo splachovadla. S cvaknutím natáhl zámek, otočil dřevěné pouzdro a jediným pohybem ho připevnil na konec rukojeti. Tímto způsobem upravená zbraň získala provizorní pažbu a kněz rotmistr Gorzelski předpokládal, že dnes bude potřebovat víc opěrných bodů než jen zemi pod nohama. Zvedl si límec pláště, z kapsy vytáhl růženec, který si pověsil na krk, přehodil pistoli do

levé ruky a udělal nad ní znamení kříže. Kromě růžence neměl nic, vždyť necestoval kvůli poslednímu pomazání, jen si chtěl zahrát whist. Mauser pod sedátkem bryčky s ním cestoval odjakživa – trochu jako památka a trochu pro jistotu. Jeden nikdy neví, jestli někdo, když v noci natrefí na vůz s bezbranným služebníkem Božím, nebude chtít začít potyčku. Dejme tomu nějaký socialista, například. Časy byly plné zkaženosti.

Kněz Gorzelski seskočil z dvoukolky, odhodil cigaretu na cestu, rozdrtil ji podrážkou, zlehka ve tmě nahmatal prsty křížek na konci růžence a přeskočil příkop. Potom se vydal přes pastvinu směrem ke světlu.

Uvnitř dřevěné schránky našel ještě řemen s karabinou, kterou připnul ke kroužku na konci rukojeti. Teď si mohl pověsit pistoli na rameno a v případě potřeby ukázat, že má prázdné ruce. Věděl, že pažbu popadne rychleji, než by kdokoli mohl čekat, a zbraň zůstane prozatím neviditelná.

Zatímco kráčel prázdnou pastvinou ke zvláštnímu ostrému světlu, které vrhalo na bodláky dlouhý stín, vzpomněl si na placatou kovovou lahvičku v kapse, kterou obvykle nikomu neukazoval, protože symbol Sboru polních kněží, přiletovaný k její stěně, mu připadal umístěný trochu rouhavě. Teď ale o sobě dečka araku, šplouchající uvnitř, dávala vědět neobyčejně pokušitelsky. Ušel ještě pár kroků a napadlo ho, že tohle není dobrá chvíle na doušek před útokem. Už toho dneska vypil dost, je lepší mít jistější ruce.

K požeňání, přirozeně.

Viděl kruh hořících keřů, ale byl to normální oheň, pochopitelný a obyčejný. Mohl ho rozdělat kdokoli. Koule světla fialové záře, obklopující siluetu klečícího člověka i blesky sršící okolo a olizující neviditelnou kopuli, to už normální nebylo. Že by se rozbil nějaký aeroplán? pomyslel si kněz bezradně, dokonale si vědom toho, že si jen namlouvá nesmysly.

Už slyšel ostré praskání výbojů a zvláštní basové bručení, které rezonovalo až v zubech. Ve vzduchu to kovově

vonělo bouřkou a omamným kouřem hořících bylin. Po celém těle mu přeběhla zimnice. Drobné, bodavé jehličky, trochu jiné než ty, které způsobuje strach.

V dále ponuře, sborově vyli psi.

Blesky náhle zhasly a zanechaly na Gorzelského sítnici stopu zelených klikyháků a smolnou černotu okolo. Jen kolem těla klečícího muže svítil zelenavý obláček, vrhající slabé světlo na trávu a kněžův obličej.

Muž klečel, opíral se dlaněmi o zem, měl skloněnou hlavu a byl úplně nehybný, jakoby vyčerpaný. Jeho tělo, teď už dokonale viditelné, ještě zářilo zelenavým přisvitem připomínajícím fosforové světlo. Gorzelski dobře viděl široká ramena, záda prohnutá do oblouku a hýždě. Díval se, zatímco jeho mozek ohromeně mlčel.

Člověk, klečící v dokonale polokulovitém údolí lemovaném kruhem hořící trávy, najednou zvedl hlavu a pak s námahou vstal. Byl hodně vysoký; měl neobvykle pravidelné obličejové rysy. Nepozemsky pravidelné.

Kněz, bezhlesně pohybující rty, pozvedl v prstech křížek růžence.

Nahý muž potřásl hlavou jako omráčený boxer a narovnal se. Kněz klesl na kolena do mokré trávy.

„Pane, nejsem hoden...“ řekl. Nic víc ho nenapadlo. Odkášlal si. Hlas se nechtěl prodrat sevřeným hrdlem. „Nejsem hoden... ani jsem nikdy nevěřil v anděly... tedy... Ježíši, pomoc...“

„Všichni, kdo uvěřili, byli jedné mysli a jednoho srdce,“ pronesl náhle cizinec mohutným hlasem. „A nikdo neřikal o ničem, co měl, že je to jeho vlastní, nýbrž měli všechno společné.“

„Skutky apoštolské: 4,32...“ poznal Gorzelski. Příběh o společném majetku. A tehdy pochopil, že ať už je cizinec kdokoli, je zmrzlý, protože je nahý. Sundal si plášť a podal mu ho.

„Nikdo mezi nimi netrpěl nouzi,“ pokračoval cizinec, zatímco si oblékal kněžský plášť, „neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili, skládali

apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak potřeboval.“

„Ano, ano... přirozeně,“ mumlal ohromený kněz, šátající v kapsách, jak se snažil najít náprsní tašku. Nebyl si jistý, jestli dvacet guldenů, které nosíval na drobné výdaje, a šestnáct padesát, které vyhrál ve whistu na hraběti, je vhodný dar andělovi.

„Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce,“ řekl anděl sameťovým hlasem, „že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole?“

Kněz ztuhl. Dobře si pamatoval, co bylo dál.

Pochmurná obloha nad horizontem se začala rozjasňovat. Drobný déšť uhasil doutnající trávu a šedivý kouř z dokonale kruhového spáleniště pohltily nízké, v chuchvalcích se převalující vrstvy mlhy. Nastával ponurý, kalný úsvit.

Krákaly vrány.

Na cestu vyšel vysoký muž v černém plášti a příliš krátké sutaně. Rukávy mu sahaly sotva k loktům. Z ramene mu na řemeni visela pistole s dlouhou hlavní a dřevěnou pažbou připevněnou k rukojeti. Muž si posunul biret do týlu, vytáhl placatku ozdobenou symbolem Sboru polních kněží a zhluboka se napil, načež si mezi rty zasunul cigaretu a jednou rukou rozžehl zápalku. Odhodil ji na zem, a šoupaje rozšněrovanými botami vykročil k malé bryčce stojící na cestě, sotva viditelné v kalném světle úsvitu.

Koně nejistě ržáli a přešlapovali na místě, vyděšeně se ohlíželi přes rameno.

Muž vyskočil na kozlík a povolil brzdu.

„Tak, hnědáci,“ řekl, „jedeme na faru.“

*

„Mohu přisednout?“ Meier zvedl pohled od novin a beze slova ukázal na protější židli. Muž se posadil, ale klobouk si nesundal. Meier se napil kávy a zvedl krabičku cigaret,

aby nabídl hostu. Muž pohybem hlavy odmítl a pak se k němu naklonil.

„Není dobře, že sou tak snadno k nalezení, pane Meier. To jim říkám já.“

„Proč, pane Holzmane?“

„Najali si mě, poněvadž chtějí vědět, až se něco stane. Ale mně přijde, že až se dozvěděj, že se to stalo, asi budou muset pláchnout, pane Meier.“

„Pane Moňku,“ řekl Meier klidně, „přestaňte se předvádět a mluvte normálně. Tohle není kabaret. Ničemu nerozumím. Kam mám utíkat?“

„Ech, a co že se jim nelíbí moje normální mluva? Copak mluvím nenormálně? Já za nimi přišel jako Moněk Holzman, a Moněk Holzman mluví normálně. Až budu potřebovat vypadat jako gój, budu mluvit jako Eugeniusz Bodo.“

„K věci.“

„Pán chtěl vědět, až se stane několik věcí. Tak jim říkám, že se staly.“

„Takže?“

„Šel jsem do jejich domu. Měl jsem od svých lidí telefon i depeši. Sebral jsem se a přijel taxíkem, pane Meier, bude je to stát gulden a čtyřicet grošů celkem. Dorazím tam a ta dívenka, která u nich vaří, mi říká, že pán odešel. Pomyslím si: je pátek, pan inženýr Meier sedí v ‚Ziemianské‘ dole, čte noviny a pije kávu. A když to vím já, tak ti, kdo pána hledají, to budou vědět taky. Není dobré vždycky dělat jedno a to samé. Jsou předvídatelní, pane Meier.“

„Co se stalo?“

„Minulej tejden někdo vyraboval faru a kněze našli mrtvého na poli, úplně nahého. Jak pán říkal. Sebrali mu peníze, které měl u sebe, všechny cennosti z fary, a dokonce i bryčku. Ale vzali, představěj si, i plášť a všechno, co měl na sobě, dokonce i boty a – ráčejí prominout – nechali ho tam s holým pindourem. Zlomili mu vaz. Stalo se to na Podolí. Pán mi taky přikázal prověřit výhry. A co by řekli? V Berdyčově jeden kněz o tři dny později vyhrál na dosti-

zích deset tisíc. To bylo poprvé. Podruhé policie ve Lvově našla v noci jednoho vašnostu, taky byl úplně nahý a mluvil z cesty. Jako by ztratil paměť. Věděl jenom, jak se jmenuje. Ach, číšník, objednej mi kmínku, pane Meier, sto gramů, a voni ať si taky radši dají koňak. Ten zadržžený, pane Meier, v base zářil, jako by ho natřeli fosforem. Do rána ho to přešlo. K tomu o několik dní později ten se ztrátou paměti pláchnul ze špitálu, a úplně stejnej chlápek vyhrál v loterii ‚Jetelíček‘ dva tisíce guldenů. To jsou dva. A taky pán ráčil říkat, že se to může stát. Potřetí někdo zamordoval oficíra artilerie a taky ho nechal s holým zadkem na ulici. Peníze, oblečení, všechno. A to je, pane Meier, tři. Ale to bylo včera v Povislí. V tom samém Povislí jedna ženská udělala rozruch, že viděla ďábla, co se narodil z blesků. Čím dál blíž. Pán nikdy neříkal, o co mu jde, ale já myslím, že budou muset rychle odjet. Mám pravdu, nebo ne?“

„Jak vás napadlo, že mě někdo hledá?“

„A kdo říkal, že mě něco napadlo? Rozumím tomu, když někoho praští po hlavě a ukradnou mu peníze. Ještě dokážu pochopit hodinky nebo třeba kožich. Ale když někdo ukradne dokonce i kalhoty a boty, to už není normální. Tak jako není normální zabít člověka pro pár grošů a nějaké hadry. Co je to za kšeft, co se za tím skrývá? Já nepotřebuju, aby mě něco napadalo, já jsem detektiv a potřebuju, aby mi pán zaplatil za práci, co pro nich dělám. Jestli vodjedou nebo pána najdou nahýho na nějakým poli, kdo mi zaplatí? Král Zikmund? Já nepracuju proto, že nemám co dělat, pane Meier. Sem jenom ubohý Žid, ale nejsem tak hloupý, abych nepochopil, že nepotřebuju informaci o těch naháčích jenom tak z plezíru. Oni vypili ten koňak jedním douškem. Kdo takhle pije francouzský koňak, pane Meier? Možná nějaký Rusák... A ta cigareta, co mají v ústech, k čemu jim je, když ta předchozí ještě hoří v popelníku?“

„A kdo tvrdí, že nezaplatím?“ zeptal se Meier a přistihl se při tom, že začíná mluvit se stejným přízvukem jako detektiv. „Dostanete svůj honorář, třeba hned. Šekem.“

Vytáhl z kapsy kabátu věčné pero a šekovou knížku. Na okamžik se zamyslel, povzdechl si a potom vyplnil kolonky.

Holzman tiše hvízdal.

„Co jsou zač, pane Meier? Ptám se teď, než vezmu šek. Protože mi připadne, že takhle to vypadá, abych se na nic neptal.“

„Jsou věci, pane Raimonde, na které je lepší se neptat.“ Meier si promnul obličej jako velmi unavený člověk. „Ostatně, mohl bych vám to říct, ale myslel byste si, že jsem... jak tomu říkáte vy: *mešuge*.“

„Mám se začít bát?“

„Pokud jim nezkrřížíte cestu, tak ne. Ale jestli se jim podaří to, co chtějí udělat, tak... rozhlédněte se. Máte tohle město rád?“

„Proč bych neměl?“

„Zmizí. Zmizí v jediném okamžiku i s celým světem. Ano, bude tady stát jiná Varšava a budou tu bydlet jiní lidé... ale nebude už ani tahle ulice, ani takoví, jako jste vy, ani takoví, jako jsem já. Vypukne veliká válka a smete všechno z povrchu zemského. A pak... je toho k vyprávění trochu příliš, pane Moňku. Všechno se změní, a rozhodně ne k lepšímu. Dokonce i minulost... nic.“

„A tohle mají zařídit tři nazi gojové?“

„Je jich víc. A víte sám, že už nejsou nazi.“

„Kde?“

„Ne ,kde‘, ale ,kdy‘. V celé historii. Na celé časové linii. Provedou takovou malou sabotáž. Tady zabijí člověka, tam něco zničí, nebo naopak přenesou cosi z místa na místo. Ale bude to stejné, jako když vytáhnete cihlu ze spodu hromady. Drobné změny, které vyvolají velkou. Velkou jako celý svět.“

„Víte co? Nemusejí mi nic říkat, já jsem se vůbec nechtěl na nic ptát.“

„Uděláte pro mě ještě něco, pane Moňku?“

„Jak se tak dívám na ten jejich šek, mám pocit, že asi budu muset. Ale mají pravdu. Něco není v pořádku s jejich hlavou.“

Meier zamáčkl „egyptku“ v popelníku a naklonil se k detektivovi.

„Máte revolver?“

*

Raz, dva... raz, raz... Nevím, proč to dělám. I kdyby se mi to podařilo, stejně téhle nahrávce nikdo neuvěří. A pokud neuspěju, nahrávka zmizí společně se mnou i s tímhle světem. V naší historii, v roce tisíc devět set třicet osm, magnetofony neexistují. Alespoň ne ve všeobecném užívání. Tady v této realitě jsou drahé, ale rozhodně ne neobvyklé. Za tři čtyři roky budeme mít televizi, i když nevím, jestli je z čeho se radovat.

(Kašel. Na pozadí štěkot psa a zvuk flašinetu hrajícího venku. Kroky, zvuk zavírání okna. Nejdříve jeden rák, je slyšet skřípnutí klíčky, pak druhý. Je tišeji. Vrže křeslo.)

Ještě jednou. Rozhodl jsem se to nahrát, protože jsem se nedávno pokusil někomu celou věc vysvětlit, a ukázalo se, že mi scházejí slova. Neumím to. Nemám si s kým popovídat. Možná potřebuji... prostě terapii. Chtěl bych... vysvětlit, proč dělám to, co dělám. Zradil jsem své nejbližší. Zradil jsem nejen svou zemi, ale i svět a vlastně celou planetu. Zradil jsem svůj čas.

(Zvuk vytahování zátky, hlasité nalévání tekutiny do sklenice ze silného skla. Neidentifikovatelné šustění, škrtnutí zápalky. Povzdech.)

Pocházím z roku dva tisíce čtyřicet a ve skutečnosti se jmenuji Munir Kozłowski. Oficiálně jsem pracovníkem TES, Temporální evropské správy. Provádíme výzkum cestování v čase. Prováděli jsme. Program byl oficiálně ukončen. Pracoval jsem v evropské centrále temporální transmigrace v Carandache u Marseille. Začalo to před tři-

ceti lety. Vysláním informace o kvantovém stavu atomu zhruba o tisícinu sekundy. O deset let později přemístili opici o týden. A sedmého listopadu dva tisíce třicet sedm vyslali člověka. Temponauta Colina Philippa Derniera. O tom, že ho vyšlou, se dozvěděli o rok dřív, ale neuvěřili tomu. Objevil se v laboratořích TES, došel do kantýny a dal si kávu, přestože se zároveň nacházel ve školicím středisku u Essenu. Tehdy to bylo považováno za městskou legendu.

(Suché, ironické zasmání bez stínu veselí.)

Mělo to být tak hezké... zaskočit na stavbu pyramid a podívat se, jak přesouvali ty obrovské kameny. Vyfotografovat Ježíše na kříži. Uvítat Kolumba transparentem: AMIES GO HOME! Zamávat Johance z Arku. Zjistit, koho vlastně namaloval da Vinci na „Poslední večeři“. Několik historických výletů, za tři a půl miliardy euro každý.

A pak se ukázalo, že historie neexistuje.

Alespoň ne naše. Je to nějaký jiný svět. Chcete vědět, proč padl Řím? Víte, jak zní odpověď? „On padl?“ Atilla? Zemřel u Chalons. Pokud chce někdo vědět, proč byli husité u Lipan poraženi, je mi líto. Nanejvýš je možné zjistit, proč zvítězili a jakým způsobem dobyli Slezsko a Sudety a rozšířili reformaci do poloviny Evropy. Dělení Polska? Jaké dělení? Gettysburg? Sorry, vážení, máme dvě Ameriky. Secesní válka skončila příměřím. O Hitlerovi se mi ani nechce mluvit. Dřepí v blázinci ve Wiesbadenu. Nikdy nedělal politickou kariéru.

(Řinčení skla. Chvilé ticha, šustění oblečení, vzdálené cinkání tramvaje.)

Coby čistě akademický problém to dokonce vypadalo zábavně. Nebyl to žádný paralelní svět. Nemohl jím být. Neumím to pořádně vysvětlit, ale čas je informace. Přinejmenším na kvantové úrovni. Dobrý den: nevíte, co jsou

to kvanta? To jsou takové zvláštní základní jednotky energie. Čas je jako struna a my, temponauté, cestujeme coby informace podél této struny. Rozpadáme se na kvantové částice nabité informací a spojujeme se v jiném čase, z analogických částic – pozitron po pozitronu. Proto tu prostor nemá význam. Teoreticky by vám během fyzického přemisťování v čase Země a celá tato část galaxie měly zmizet zpod nohou. Vesmír je v pohybu. Proto cestujeme jako čistá informace podél linie časových dat. V prostoru, kde jsou časový a prostorový vektor shluknuté do jednoho bodu. Ale to není důležité. Odtamtud je to ke každému okamžiku stejně daleko. O to jde. Proto je potřeba termojaderné energie za tři a půl miliardy euro. S její pomocí by se toyota dala rozjet na rychlost světla. Toyota je auto. Na vodíkový pohon. Ale to taky není důležité.

(Škrtnutí zápalky. Tlumený zvuk kostky ledu dopadající do sklenice a šplouchání tekutiny. Klepnutí sklenicí o skleněnou stolní desku.)

Podstatné je, že jsme se neocitli v nějaké odlišné, alternativní minulosti. Byla to naše časová linie, jenže svět vypadal úplně jinak. Podobně, ale přesto jinak. Nic nesouhlasilo. A co hůř, ukázalo se, že se to rozšiřuje.

V tuto chvíli naše historie sahá zhruba někam do 17. října 1946. Toho dne žijí naši předkové; babičky, které si dnes pamatují staří lidé, se houpají v křeslech a nevědí, že mají za sebou sotva několik hodin života. Na zdech jsou viditelné stopy po kulkách vypálených ve válce, k níž nikdy nedošlo. Pracují mincovny, vyrábějící mince, které u nás leží v krabičkách ve starožitnictvích. Den předtím vychází slunce nad úplně jiným světem. Světem, který nás požívá tempem dva dny za den a zrychluje.

Váš svět, vaše historie požívá tu naši.

Čas by měl být spojitý. Sled událostí a tak dále. Jenže ne toho dne. Ne v říjnu roku 1946. Z vteřiny na vteřinu se realita mění v úplně jinou. Svět, ve kterém dvacáté sto-

letí vypadá jako kříženec Verna a Conana Doylea s mírnou příměsí Haška, se náhle mění ve svět Trumana a Stalina, v Evropě propukne druhá světová válka, i když ve skutečnosti nedošlo k té první... a neptejte se mě, co vědí naši starci. Čert ví, co si pamatují. Určitě minulost, která existovala, dokud byla současností, ale na časové ose byla nahrazena jinou. Prostě?

Zajímalo by mě, jak to bude, až svět, ve kterém jsem teď, dosáhne mého domovského času... když dojedu jako surfař na vlně nového času. Všechno ve zlomku vteřiny zmizí? Bude vůbec možné si toho všimnout?

Právě tehdy šel celý program k ledu. Když se ukázalo, že se naše realita zmenšuje o dva dny denně a za nějakých čtyřicet let nadejde nejtíší a nejrychlejší zkáza, jakou by si kdy kdo dokázal představit. Konec s Evropskou unií, Ligou arabských států, Společenstvím nezávislých států, biochemickým terorismem, klonováním a tak dále. Konec s internetem, politickou korektností, Novou levicí a Republikánskou obrodou. Konec s naftovou krizí a teorií globálního oteplování. Nepomůžou protesty, petice, hromadné akce ani stužky další barvy. Konec. Au revoir.

Těžko odhadnout, kde se objevily první rozdíly mezi našimi časy. Předpokládalo se čisté schéma, které by bylo v souladu s teoriemi i science fiction romány. Jediná událost. Jeden osudový okamžik, kdy se něco stalo jinak – nějaký Říman, který uklouzl na olivě na schodech Forum Romanum, takže nezplodil syna, a tak dále. Jediná kritická událost, po níž se změny rozběhly jako kruhy po vodě a vygenerovaly váš svět.

Hlavně se neptejte, jak a odkud se něco takového mohlo objevit v minulosti, která se už stala. Já jsem se zeptal. Nejlepšího temporálního fyzika na světě. Laureáta Nobelovy ceny.

Ještě v Carandache.

Ten chlapík měl dvě elektronické tabule, takové, co se pohybují nahoru a dolů po kolejnicích. V životě jsem neviděl, že by na ně někdo psal tak maličká písmena. Menší

než palec. Popsal těmi blechami obě tabule, zotvíral pomocná okna s animacemi a právě se chystal smazat záčatek, když jsem to nevydržel:

„Proboha, Daladiere, co to děláte? Co to všechno znamená?“

„Jednou větou,“ odpověděl a vypnul elektronickou tužku, „to víceméně znamená, že víme hovno, pane kolego. Tak to prostě je. Bez ohledu na to, co si myslíme.“

Ukázalo se, že to není tak prosté. Neexistuje jediná změna, na které všechno závisí. Nestačí vytáhnout z vody topícího se předka Julia Caesara nebo zastřelit prapředka člověka, který změnil svět.

Jsou to tisíce změn, větších i menších. V každém z těchto případů mohla jít naše historie stejnou cestou, a dokonce se zdálo, že by i měla, ale jaksi nešla. Úplně jako by se jí něco postavilo do cesty. Všechny ty bitvy, které náhle rozhodly o osudech států, přestože větší války nezměnily nic. Ty okamžiky, kdy civilizace tajemně a v podstatě bezdůvodně upadaly, jako by je někdo zrušil. Všechny ty geniální zákony a vynálezy, které měly fungovat, ale nějak nefungovaly. Ta období, kdy si lidé navzájem šli po krku, jako by je něco posedlo, přestože válka bylo to poslední, co potřebovali. Tisíce a miliony změn, jen zřídka závisejících na jednom jediném detailu, jako je povedený atentát místo nepovedeného. Prostě se najednou ukázalo, že řeka času plyne jiným korytem, než jsme si mysleli. Tu se posunula země, tam spadl do proudu kámen, někde praskla hráz a jinde možná stačilo zatřepání motýlích křídel.

Už to byla jiná řeka.

Něco jsme ale udělat museli. Náš čas končil, ale nebyli jsme přece bezbranní. Mohli jsme nahlédnout do minulosti. Mohli jsme tam dokonce poslat člověka. Mohli jsme provést změny silou. Jen jsme nevěděli jaké a kde. A tehdy povolali lidi přes matematiku chaosu a jejich děsivé kvantové počítače.

To oni vypracovali teorii kritických uzlových bodů. Teorii motýlích křídel.

Třepetání motýla v New Yorku může vyvolat zemětřesení v Šanghaji... možná dokonce i vykolejit čas. Jen potřebujete spousty motýlů...

*

Byla to dobrá příměstská vilová čtvrť. Dokonalé místo k bydlení. Zalesněné domy a uličky lemované javory. Místo, kterým se člověk mohl procházet uprostřed noci a riskovat nanejvýš to, že na něj zpoza plotu začne štěkat nějaký pes. Místo, kde většina obyvatel jezdila vlastními auty, kde bylo možné dopoledne potkat jen mladičké služky povídající si u krámků, a kde dokonce i policejní stanoviště bylo obklopené stromy. Svět čajů na terase, líkérů, zahradních jahod a doutníků.

Slušní sousedé: ani příliš bohatí, ani chudí. Advokáti, lékaři, důstojníci, inženýři, státní zaměstnanci, bankovní kancelisté. Ale takoví obyčejní – žádné nevázané hvězdy. Lidé, kteří v neděli hráli tenis, jezdili na dovolenou stejně tak do Sopot jako do Cannes nebo Terstu a večer brali své krásné, pěstěné a přípustně vzrušující ženy, vonící francouzskými parfémami, do dobrých restaurací. Příjemný, kvalitní život: ani moc bohatý, ani příliš chudý – prostě tak akorát... Takový, jaký by strážník Kundera mohl taky žít, kdyby poslechl otce a místo flákání se učil. Kdyby se stal automechanikem, možná by už měl vlastní dílnu a podobnou vilku. V ruce by místo rukojeti dubové strážnické hole držel deštník, špacírku nebo tenisovou raketu. Místo plátěné uniformy s mosaznými knoflíky by jej halil lehký plášť z lamí vlny s kožešinovým límcem a oči by mu místo okovaného štítu policejní čepice stínila pořádná anglická buřinka. V tuto dobu, místo aby si ošoupal podrážky o dlažbu, by se vracel z karet a doma by na něj čekala štíhlá tmavovlasá žena, taková jako paní Jadviga. Elegantní a krásná.

Kundera si povzdechl. Mohlo být hůř. Hlídku tady v Černiakovských sadech, to byla procházka. Mohl skon-

čit ve Šmulkách nebo v Povelí. Tam by se plížil podél zdi jako krysa a zoufale by svíral pendrek, který mu sloužil k uměleckému mávání, dráždění psů a otloukání plotů. Tam by to byly tmavé brány a uličky páchnoucí močí, stoky plné odpadků a podnapilí domovníci. V ruce kteréhokoliv chodce se najednou mohla zalesknout břitva, kus řetězu z bicyklu nebo boxer vyrobený z pružiny z gauče a olova. Tady se nikdy nedělo nic, co by vyžadovalo zásah pětših policisty, nic horšího než dítě s hlavou zaseknutou mezi příčkami zábradlí, sousedská hádka nebo kočka uvízlá na stromě.

V Černiakovských sadech se nedělo nic a nic se neodchýlilo od obvyklého běhu událostí víc než mladá pokojská, procházející se nahá po místnosti s roztaženými závěsy.

Například se tu nevyskytovali urostlí kněží klečící u branky domu a štourající pakličem v zámku ve světle elektrické svítily držené mužem oblečeným v drahém svrchníku Burberry a s cylindrem na hlavě.

Strážník Kundera rozhodně nebyl hloupý. Ale dokonce i někdo s průměrnou inteligencí se jen zřídka znenadání ocitne v naprosto šílené situaci. Těžko říct, co ho zmátlo víc: kněz-lupič, nebo cylinder nošený ke svrchníku a pumpkám. V jiné době a jiném světě pro to existovalo označení „disonance poznání“.

Při pohledu na obyčejné ničemy, nebo dokonce průměrné muže by věděl, co má dělat. Neobvyklý obrázek, který se mu zjevil ve světle plynových lamp, mu připadal jako horečnatá vidina.

„Co se tu děje?“ Strážník Kundera tuhle větu měl vykřiknout autoritativním hlasem. Měl si připravit píšalku. Ale hlavně měl zastrčit pendrek do poutka a vytáhnout revolver.

Kněz jen pozvedl obočí a dál klidně manipuloval dvěma ocelovými špendlíky v zámku. Západka cvakla, branka se s vrznutím pootevřela. Muž v cylindru zvedl lucernu a oslnil strážníkův obličej proudem světla. Kněz se začal zvedat.

Kundera si zastínil oči dlaní.

„Dejte pryč to světlo!“ zavrčel.

Cylindr poslechl, ale policista už měl zelené skvrny před očima. Kněz se narovnal do celé své obrovské výšky a usmál se. Strážník tak vysokého duchovního v životě neviděl.

„Ach, pane policisto!“ ozval se náhle ženský hlas někde za jeho zády.

Kundera se otočil, stoje rozumně zády k plotu. Žena se vynořila zpoza automobilu zaparkovaného u chodníku. Tmavý fokker s vypouklými blatníky, blesklo mu hlavou. Dáma byla hezká, ale také absurdně vysoká. Aby pohlédl do tyrkysových očí pod jezdeckým kloboučkem a spatřil umělecky tvarované kadeře blondatých vlasů obklopující štíhlou tvář, musel zaklonit hlavu. Byla i absurdně oblečená: pískově žlutý kostým pro jízdu na koni s jezdeckými kalhotami, vysoké boty. V ruce dokonce držela jezdecký bičik. Převleky, blesklo Kunderovi hlavou. Vracejí se z nějakého plesu.

„Pane strážníku, já jsem totiž ztratila klíč,“ řekla a koketně vyšpulila rty. Minula policistu a pověsila se kněži kolem krku. „Zvládl jsi to, drahý?“

Tohle už bylo o jeden pitomý kousek moc. Kundera pustil rukojeť pendreku, nechal ho viset na koženém řemínku a sáhl do koženého pouzdra, zatímco zoufale přemýšlel, jestli nabil revolver. Amazonka, otočená zády k němu, líbala kněze na rty a zvedala jednu nohu. Vzápětí ji zase postavila na zem a bleskově jako tanečnice se otočila a mávla rukou.

Kundera ucítil žhavé šlehnutí na krku a vykřikl – chtěl vykřiknout, ale uslyšel jen syčení, s jakým horký vzduch smíchaný se stříkající krví vytryskl z díry v jeho krku. Revolver dopadl na chodník a strážník se zoufale popadl za proříznuté hrdlo, pokoušeje se stisknout okraje rány, zatímco s bolestným ohromením hleděl na břitvu v amazončiny štíhlých prstech, na zakrvácenou čepel visící přes hřbet dlaně, zkušeně jako u pouličního rváče. Nohy

se pod ním začaly podlamovat a Kundera se svezl podél plotu.

„Proč zrovna takhle?“ zavrčel kněz drsně. „Nestačilo ho omráčit? Musíš všechno zacákat, Třísko? Okamžitě ho seberte. Rychle!“

„Co se tam děje?!“ vykřikl muž v županu, stojící ve světelném obdélníku otevřených dveří.

„Ach, drahý doktore Fochu!“ zvolal žoviálně kněz, kráčející po schodech na zápraží. Zpod cípů černého kněžského hávu se vynořil matně oxidovaný mauser s dlouhou hlavní.

Doktor otevřel ústa překvapením. Vysoký kněz ho zatlačil do domu. Za jeho zády nezvykle vysoká žena v šatech pro jízdu koňmo táhla po kamenné cestičce chrčícího policistu, kterého držela v podpaží.

Muž v pumpkách a cylindru vešel jako poslední, ostražitě se rozhlédl s rukou za okrajem svrchníku a pak tiše zavřel dveře.

Muž středního věku s pečlivě zastřiženou šedivou bradkou, zahalený v županu s hedvábnými výšivkami, už seděl na židli postavené doprostřed obývacího pokoje a ústa měl přelepená kusem lékařské pásky. Kruhové drátěné brýle mu během potyčky upadly a ležely rozšlapané mezi střepy v předsíni. Vysoká amazonka, nazývaná Tříska, klečela za židlí a hlučně odtrhávala další kusy plátěné pásky, kterými omotávala zápěstí majitele domu.

„Kdo je ještě v domě?“ šeptl vysoký muž a vrazil hlavě pistole pod mužovu bradu. „Za okamžik ti sundám náplast a ty mi odpovíš na otázku. Nejdříve jen pohybem hlavy. Ano nebo ne. Rozumíš?“

Doktor přikývl. Třásl se strachem.

„Je v domě ještě někdo? Ano nebo ne?“

„Ne...“

„Pygmeji, ověřit,“ šeptl kněz a zdůraznil rozkaz pohybem hlavy.

Džentlmen v tídu a cylindru se tiše jako kočka vydal nahoru.

Muž na židli sebou zoufale škubl.

„Bez hysterie,“ varoval ho kněz. „Jinak tě zabiju, rozumíš? Jeden výkřik, jakákoli scéna, a okamžitě tě odstřelím jako psa. Rozuměl jsi?! – Ach, drahý pane doktore!“ zvolal náhle žoviálním hlasem. „Odpusťte nám prosím to nešťastné přepadení! Tolik let, tolik let...“

Nahoře se ozval tlumený výkřik, zvuky souboje a dutá rána. Lékař znehybněl.

„Vím, že je to barbarství,“ zašeptal kněz. „Ale my tu zachraňujeme miliardy lidí, pane doktore. Vy, coby humanista, byste měl pochopit, že oběti jsou nezbytné.“

Pygmej se objevil znovu, bez cylindru na hlavě a s bezvládnou ženou přehozenou přes rameno. Položil ji na podlahu u krbu.

„Živá?“ zeptal se kněz krátce.

Člověk nazývaný Pygmej přikývl.

„Výborně. Ušetří nám to čas. Budu vám pokládat jednoduché otázky, doktore Fochu. Velmi jednoduché. Pokud na ně nezískám uspokojivé odpovědi, začneme mučit vaši ženu. Udělá to moje kolegyně, s použitím veškeré své vrozené intuice a znalosti ženské anatomie. Žádám vás, abyste neztrácel čas s konverzací. Ta žena je z nás všech nejkrutější. Ve vaší předsíni právě umírá policista, kterého před chvilkou zabila...“

Amazonka se zachichotala a prohrábla elegantní kabelku, načež položila do jedné řady na podlaze břitvu, lahvičku na léky z tmavého skla, několik zubařských nástrojů, velikou skleněnou injekční stříkačku a lihový kahan.

Muž v tvídu právě dokončil přivazování bezvědomé ženy k židli; strčil jí do úst velikou švestku, kterou sebral z tácu, ležícího na stole, a pečlivě jí zalepil ústa pořádným kusem náplasti. Doktor sebou na židli škubl, vytřeštil oči a několikrát zoufale zasténal.

„Díky tomu proběhne mučení v tichosti,“ vysvětloval kněz, gestikulující mauserem. „Žena nebude moci křičet. Možná je to špatně, protože kdybyste slyšel její hlas, začal byste rychleji spolupracovat, ale nechceme rušit sousedy.“

Budete pouze odpovídat na otázky. Tohle je první: Kde je klíč od trezoru?”

Sáhl na lékařův obličej a šklubnutím mu strhl náplast z jedné strany úst. Na části pokryté lepidlem zůstalo docela dost vousů.

„Peníze jsou v pracovním stole, v kazetě. Pánové, v sejfu není nic cenného, přísahám při bohu! Peníze jsou v kazetě, v pravém šuplíku. Pusťte ji, nic vám přece neudělala, dám vám peníze i cennosti...“

Náplast se vrátila na své místo.

„Nic jste nepochopil, drahý doktore Fochu. Ptal jsem se na klíč od trezoru. Na nic jiného. Třísko, začni.“

Štíhlá amazonka se posadila na ženin klín obličejem k ní a zastrčila jí břitvu pod halenku. Ozvalo se trhání párané látky, rozříznuté oblečení dopadlo na podlahu.

„Přidrž židli,“ řekla Pygmejovi. „Bude sebou šklubat jako blázen...“

Vytáhla zátku z tmavé lahvičky a nechala jednu kapku dopadnout na dubovou podlahu. Z tekutiny se zvedl tenoučký proužek štiplavého kouře.

„Ups...! Sorry za tu podlahu...!“

„Probrat?“ zeptal se Pygmej.

„Klídek, já už si ji probudím.“

Vysoký muž v sutaně vytáhl desku, zvedl ramínko kufříkového gramofonu a zapnul ho.

Doktor a jeho žena se zmítali v poutech a vydávali příšerný, roubíky tlumený zvířecí řev, patami drásali podlahu a šklubali opěrkami. Trvalo to přibližně minutu. Děsivě tichou minutu podbarvenou tise hrajícím gramofonem, v níž scházal řev, který by dokázal vyrazit okenní tabulky. Scházal tak moc, že to až bolelo. Všechen ten hluk by určitě nepřipoutal pozornost nikoho na ulici ani za zdí.

„Noci jsou tak žhavé, a slavíci spát mi nedají, když oknem do mého pokoje, stíny strachu se dívají...“ gramofon lyricky lkal, ale jen potichu. Vysoký muž se díval z okna a rytmicky bubnoval prsty o parapet.

„Klíče jsou v koupelně... pod ručníkem... visí na řetízku... měl jsem je na krku...“ Doktor se dávil v křečích, ale snažil se mluvit nejrychleji, jak dokázal. Báł se dokonce i ohlédnout na Třísku, která si otírala zkrvavené dlaně do cárů halenky jeho ženy. „Je tam ještě kód... jedna... osm... devět... pět...“

Po několika minutách se obsah trezoru ocitl na stole v obýváku. Pět papírů nacpaných potrhaných složek z hnědé lepenky, několik silných poznámkových bloků v tvrdých deskách a pistole, kterou si přivlastnil Pygmej.

„Browning ef enko,“ oznámil, přestože to nikoho nezajímalo.

Tříska vyčkávavě stála a druhou nohou se opírala o židli, na níž seděla bezvědomá polonahá žena. Muž jménem Pygmej tiše otevřel dveře a vyšel ven. Bylo slyšet, jak otvírá kufr fokkeru, vytahuje něco kovového a potom točí klikou startéru. Kněz zběžně přelétl obsah složek a naskládal je na hromadu.

„Je to všechno?“ zeptal se tvrdě. „Všechny dokumenty?“

„Ano... všechny... ale, pánové, ještě to není dokončené. Za to vám nikdo nedá ani groš. A je to lék. Chápete? Díky tomu bude možné vyléčit dokonce i rakovinu... už brzy... ještě trochu práce... prosím vás... mějte ohledy... vždyť přece taky máte rodiny... dobro lidstva... tohle může zachránit miliony životů.“

Kněz zavrtěl hlavou a povzdechl si.

„Dobro lidstva, říkáte? Všechno, co děláme, je pro dobro lidstva. Miliony životů? My tady zachraňujeme miliardy. Je mi líto, doktore, ale rakovina tu zůstane.“

Pygmej se vrátil se čtyřmi kanystry, které postavil na podlahu, přinesl odněkud pánev a postavil na ni svíčku vytaženou ze svícnu na stole.

Z gramofonu teď zněla „Poslední neděle“.

Kněz posbíral složky a bloky do kožené aktovky, kterou našel v předsíni, a odešel. Pygmej a šílená amazonka všechno polili páchnoucím benzínem, potom naplnili pánev a zapálili svíčku. Než vyšli ven, muž v kostkovaném

svrchníku ještě sebral kazetu s penězi a našel nahoře ten svůj pitomý cylindr.

Právě za sebou zavírali dveře, když se deska zasekla na slovech, „...na věčné časy – lup!... na věčné časy – lup!... na věčné časy...“ Bylo to hodně iritující, ale nikdo v pokoji nemohl posunout jehlu.

*

Asi začínám bláznit. Dnes ráno jsem šel do města a připadalo mi, že je něco jinak. Některá místa vypadala jakoby cize. Nevím, jestli tam předtím stály stejné budovy.

Začalo to novinami. V New Yorku vzplanula vzducholod'. Nejmenovala se Hindenburg, ale nějak podobně. Sto čtyřicet obětí. Na rozdíl od mé verze času jsou zde vzducholodi na denním pořádku. Pro mě se staly symbolem tohoto světa. Skoro pokaždé, když se podívám na oblohu, vidím, jak po ní pluje obrovský stříbrný doutník, a vím, že je všechno v pořádku. Jsou naplněné héliem. Téměř vždy. Ti lidé přece vědí, jak choulostivý a nebezpečný je vodík. Přesto nějaký kretén vypustil tamtu vzducholod' naplněnou prokletým plynem, který ji změnil v termobarickou bombu. Můj svět se od říditelných vzducholodí odklonil. Byly bezpečné, výnosné a šetrné. Umožňovaly dlouhé, luxusní cesty a také dokázaly převážet obrovské množství zboží. Samé výhody. Rezignovali jsme na ně údajně kvůli havárii, jako by letadla také nepadala... v mé časové linii byla spousta podobných věcí. Ale teď už tady taky někdo žvaní o tom, že vzducholodi jsou omyl, přestože předevířem by ho za podobná tvrzení odvezli do bláznince. Miluju vzducholodě.

(Cinkání skleničky.)

K tomu získává v Německu podporu jakási Národně lidová strana. Vůdce té strany se jmenuje Winkler. Zábavné, že? Do včerejška jsem o něm neslyšel vůbec nic, a teď na-